

Podnět Výboru pro institucionální zabezpečení k ukotvení agendy rovnosti žen a mužů v příštím funkčním období Rady vlády pro rovnost žen a mužů

V Praze dne 1. 11. 2021

Návrh usnesení:

Výbor pro institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů doporučuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby vládě vzešlé z říjnových voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR doporučila:

- ***zajistit důsledné naplňování Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030,***
- ***zajistit ukotvení koordinace agendy rovnosti žen a mužů v rámci Úřadu vlády ČR, a to včetně obnovení Sekce pro lidská práva a zajištění organizačního ukotvení útvaru zodpovědného za koordinaci agendy rovnost žen a mužů na úrovni odboru,***
- ***zajistit dostatečné personální kapacity Odboru rovnosti žen a mužů, včetně jejich financování ze státního rozpočtu,***
- ***zajistit alespoň jeden plný úvazek na koordinaci agendy rovnosti žen a mužů na úrovni jednotlivých ministerstev (pro rezortní koordinátory a koordinátorky rovnosti žen a mužů),***
- ***zajistit alokaci dotačního programu Úřadu vlády ČR ve státním rozpočtu pro rok 2022 ve výši alespoň 5 mil. Kč a pro rok 2023 a následující léta ve výši alespoň 7 mil. Kč.***

Odůvodnění:

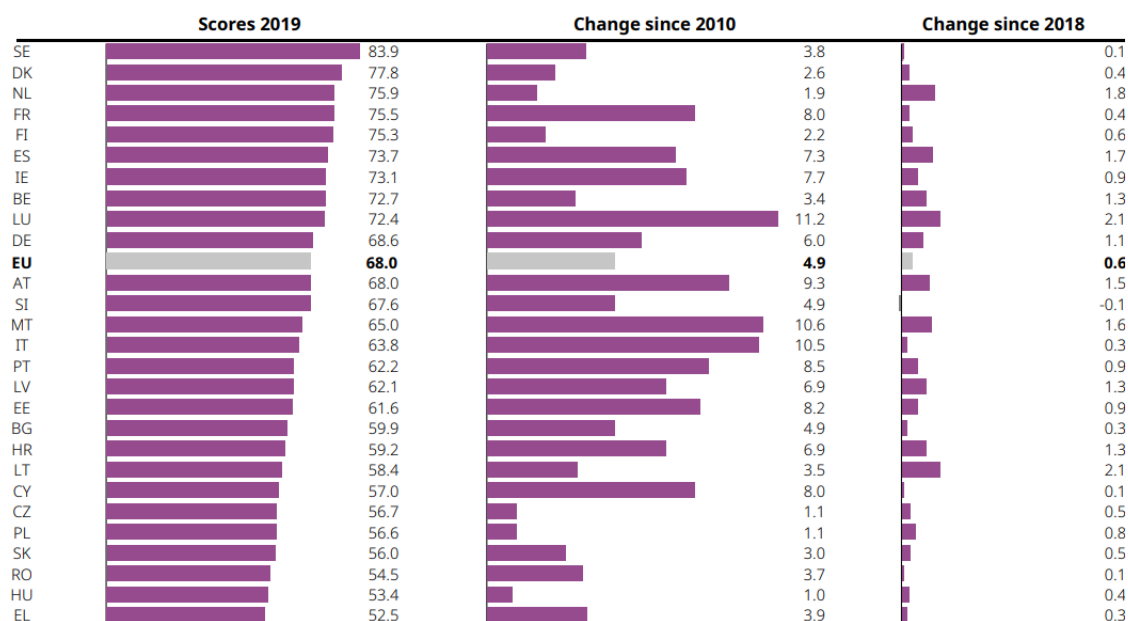
Cílem podnětu je upozornit novou vládu na potřebu zajištění odpovídajícího institucionálního zabezpečení agendy rovnosti žen a mužů. Stav rovnosti žen a mužů zůstává v mnoha ohledech na nízké úrovni. Potvrzuje to mj. poslední vydání Indexu rovnosti žen a mužů (Gender Equality Index) z minulého týdne. Index zpracovává každoročně Evropský institut pro rovnost žen a mužů a hodnotí situaci v oblasti rovnosti žen a mužů ve všech zemích EU.

Dle aktuálního vydání indexu se Česká republika umístila na 22. místě z 27 zemí EU.¹ Nejhorších výsledků ve srovnání s ostatními členskými státy Unie vykazuje Česká republika v oblasti zastoupení žen v rozhodovacích pozicích (v doméně „moc“ získala ČR skóre 28,1, průměr EU je 55,0), rovnosti žen a mužů na trhu práce (v doméně „práce“ získala ČR skóre 67,4, průměr EU je 71,6) a genderové rovnosti v souvislosti s trávením času (v doméně „čas“ je skóre ČR 57,3, průměr EU je 64,9). Podprůměrných hodnot ČR dosahuje ve všech 6 měřených doménách. Data také ukazují, že pokrok v oblasti rovnosti žen a mužů je v ČR ve srovnání s ostatními členskými státy Unie pomalý – oproti loňskému vydání indexu si ČR sice připsala 0,5 bodu v celkovém skóre (průměrný růst EU byl 0,6 bodu), ovšem od roku 2010 vykazuje ČR zlepšení jen o 1,1 bodu. ČR tak společně s např. Polskem a Slovenskem výrazně zaostává za zeměmi západní a severní Evropy (zejm. Švédsko, Dánsko, Nizozemí, Francie a Finsko) nejen v celkovém hodnocení, ale také v tempu odstraňování genderových nerovností.

¹ Blíže viz Gender Equality Index 2021. Dostupný na: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2021-health>.

Figure 2. Gender Equality Index (changes compared with 2010 and 2018)

Velmi nízkého hodnocení v oblasti rovnosti žen a mužů dosahuje ČR také v dalších mezinárodních indexech – např. SIGI indexu od OECD² či indexu Světového ekonomického fóra³.

Jednotlivé oblasti, v nichž genderové nerovnosti přetrvávají, identifikuje Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 (dále jako „Strategie“) schválená usnesením vlády ČR ze dne 8. března 2021 č. 269. Strategie také obsahuje konkrétní opatření k odstranění těchto nerovností.

Strategie je základní podmínkou pro čerpání příštího období EU fondů a naplnění této základní podmínky je předmětem verifikace ze strany Evropské komise. Komise naplňování Strategie vyhodnocuje také průběžně a v případě neplnění Strategie může Komise rozhodnout o pozastavení čerpání EU fondů.

Plnění Strategie je tedy důležité nejen z hlediska zlepšení úrovně rovnosti žen a mužů (a odstraňování přetrvávajících nerovností), ale také z hlediska efektivního čerpání EU fondů.

V kapitole „Instituce“ obsahuje Strategie mj. následující opatření, na která tento podnět navazuje:

Opatření	Popis opatření
Legislativně ukotvit zodpovědnost za agendu rovnosti žen a mužů	Předložit novelu zákona č. 2/1969 o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy (kompetenční zákon) zakotvující gesci Úřadu vlády nad agendou rovnosti žen a mužů (a lidských práv)

² Blíže viz <https://www.genderindex.org/ranking/>.

³ Blíže viz <https://www.weforum.org/reports/ab6795a1-960c-42b2-b3d5-587eccda6023>.

Zajistit adekvátní organizační ukotvení a dostatečné kapacity sekretariátu Rady v rámci ÚV ČR	Nadále zajišťovat ukotvení agendy rovnosti žen a mužů na úrovni samostatného organizačního útvaru v rámci organizační struktury ÚV ČR.
Zajistit dostatečný počet systemizovaných míst pro pozice rezortních koordinátorek a koordinátorů rovnosti žen a mužů	Zajistit 1 úvazek rezortních koordinátorek a koordinátorů rovnosti žen a mužů na každém rezortu na vnitřní a vnější agendu. Každoročně provádět zhodnocení naplňování Standardu pozice rezortních koordinátorek a koordinátorů rovnosti žen a mužů.
Každoročně zajistit existenci a administraci dotačního programu ÚV ČR pro NNO k podpoře veřejně prospěšných aktivit v oblasti rovnosti žen a mužů	Každoročně připravit výzvu k podávání žádostí o podporu v příslušném dotačním programu. Zajistit zaměření výzvy tak, aby vždy měla bezprostřední oporu ve Strategii 2021+, resp. směřovala k jejímu naplňování.

Nad rámec těchto opatření obsahuje podnět i doporučení směřující k obnovení Sekce pro lidská práva Úřadu vlády ČR. Toto doporučení je formulováno na základě dosavadní zkušenosti s prosazováním rovnosti žen a mužů v současném funkčním období Rady vlády pro rovnost žen a mužů. Obnovení Sekce pro lidská práva (která byla zrušena v roce 2019) má kromě praktického významu pro efektivnější koordinaci agendy rovnosti žen a mužů a lidských práv význam také symbolický v tom smyslu, že odpovídající ukotvení agendy lidských práv na úrovni sekce potvrzuje míru významu, která vláda této agendě přikládá.

Ve vztahu k dotačnímu programu ÚV ČR na podporu veřejně prospěšných aktivit v oblasti rovnosti žen a mužů pak podnět obsahuje doporučení zajistit alokaci pro příští rok ve výši alespoň 5 mil. Kč (a jde tedy pod požadavek 7 mil. Kč, se kterými počítá Strategie). Toto doporučení reflektuje možnosti státního rozpočtu a především počet žádostí o podporu obdržených pro příští rok (resp. objem prostředků, které žadatelé v dotačním programu pro příští rok žádají). Doporučená alokace ve výši 5 mil. Kč by umožnila pokrýt 76 % z prostředků, které žadatelé na projekty žádají.